

A Magyar Királyság első évszázada

Szent Istvántól I. Béláig

A Magyar Királyság 3 fő problémája

- **A trónharcok** – a trónutódlás kérdése
- **A pogánylázadások** – a régi hit a kereszténység ellen és a szabadság a főúri-jobbági viszony ellen (társadalmi igazságtalanságok)
- **A német beavatkozási kísérletek** – a NRCS-ok kihasználták a trónviszályokat és sokszor az egyik felet katonailag támogatták – hűbér fejében

Szent István és a trónutódlás kérdése

- Szent István egyetlen felnőtt fia – **IMRE herceg** 1031-ben vadászbalesetben (?) meghalt
- 1037-ben Szent István megvakította unokatestvérét **Vazult** (Vászoly), **fiait pedig száműzte az országból**
- Szent István **1038. augusztus 15-én halt meg** fiú örökös nélkül
- **Még életében Orseolo Pétert** nevezi meg utódjaként - Velencébe férjhez ment húgának a fiát, tehát az unokaöccsét (aki tehát apai ágon olasz)

Szent István és a trónutódlás kérdése

- Orseolo Péter (1038-1041) **idegeneket, külföldieket** nevez ki magyarok helyett a királyi udvar vezető tisztségeibe és az egyház vezető tisztségeibe – ez nem tetszik a magyar főuraknak, fellázadnak
- **Aba Sámuel** (1041-1044, Szent István sógora) választják meg királynak és elűzik Péter királyt
- Orseolo Péter **III. Henrik NRCS-hez** menekül és később kér katonai támogatást Aba legyőzéséhez

Aba Sámuel

Orseolo Péter visszatérése

- III. Henrik NRCS katonai támogatásával O. Péter visszatér MO-ra, **1044-ben Ménfőnél legyőzi Aba Sámuel**
- Orseolo Péter (1044-1046) ott folytatta uralkodását, ahol abba hagyta, a magyar főurak ismét láznak ellene és a köznép is lázad az új társadalmi jobbágyi rendszer ellen – **ú.n. „pogánylázas” – vezetője: VATA**
- A főurak és az egyházi vezetők (pl. **Gellért püspök**) **visszahívják az országba** Vazul Kijevbe száműzött fiait: **András és Levente herceget**

I. András uralkodása

- András herceg legyőzi O. Pétert, megszerzi a trónt és leszámol Vatával és a pogánylázadással – nincs visszatérés a régi társ. rendhez (András öccse Levente herceg meghal)
- **I. András (1046-1060)** haza hívja második öccsét Béla herceget, aki Lengyelországban volt száműzetésben és MO 1/3-át rábízta, hercegség (dukátus) formájában, Nyitra központtal

I. András uralkodása és utódlása

- A NRCS (III. Henrik) **két hadjáratot** indít MO ellen (1051, 1052) – Orseolo Péter legyőzésének és meggyilkolásának ürügyén – **veszít**
- A békekötés (1058) – I. András 6 éves fiával - **Salamonnal** eljegyezteti a NRCS 11 éves húgát, Juditot
- **Salamon** a trónörökös – ez nem tetszett I. András öccsének **Béla hercegnek**
- I. András próba elé állítja öccsét – **korona vagy kard**

I. András és a trónutódlás

- A valóság: **Béla herceg** elmenekül Lengyelországba
- Hadsereggel tér vissza és a Tisza mellett legyőzi testvérét, **I. Andrást, aki hamarosan meghal (1060)**
- Az ő általa alapított (1055-ben) tihanyi apátságban temették el I. Andrást, aki a mai napig ott nyugszik

I. Béla uralkodása (1060-1063)

- I. András családja a NRCS-hoz (IV. Henrik) menekül
- I. Béla **törvénylátó napot** vezetett be 1061-ben
- **A közsabadoknak** (akikre mint katonákra volt szüksége) tett engedményeket: **ármaximálást, az adók és tartozások egy részét elengedte**
- A zsidó kereskedők visszaszorításának érdekében a **vasárnapi vásár-napot szombatra tette át**
- **1063-ban** a krónikák szerint **ráomlott a trónja és ebbe belehalt**

Köszönöm a figyelmet!

